

**Пламен Георгиев,
председател на
Комисията за отнемане
на незаконно придобито
имущество:**

Общата стойност на имуществото през 2015

Имаме около 40 случая срещу обществено интересни лица, сред които магистрати и общински служители

Ренета Николова

Г-н Георгиев, как ще определите изминалата година от гледна точка на постигнатите от Комисията резултати?

От гледна точка на постигнатите от Комисията резултати мисля, че беше една добра година. Основната ѝ характеристика беше знаковият случай с проверката на имуществото на Цветан Василев и членовете на неговото семейство, а също така и свързаните с тях фирми. Касае се за повече от 600 млн. лв. реално обезпечено имуществото. Това е абсолютен прецедент в историята на Комисията, а и на сходни органи като нашия в цяла Европа. Мисля, че само в Италия има по-голямо обезпечение на имуществото във връзка със случай с мафията. През изминалата година приключихме още 43 случая освен този, по които сме наложили обезпечителни мерки. Общата стойност е повече от 613 млн. лв. На фона на 2014 г. имаме ръст в броя на обезпечените случаи. Тогава са били 31 случая, а сумата е била 14 млн. лв.

През 2015 г. сме внесли и повече искове – има образувани 36 производства по искане на Комисията за отнемане на имуществото на обща стойност над 30 млн. лв., докато през 2014 г. Комисията е внесла 23 случая на обща стойност 25 млн. лв. Отнетото имуществото през миналата година е на обща стойност 6 778 000 лв., което е по-малко от отнетото през 2014 г. – тогава то е било на стойност малко повече от 13 млн. лв. Но реално съдебните решения, които са в полза на Комисията, са повече. Имаме 35 съдебни решения за отнемане на имуществото през 2015 г. на фона на 28 през 2014 г.

Има малък спад в отнетото имуществото, но сами разбирате, че това не зависи от нас, а от това дали проверяваното лице има имуществото или не. Увеличават се осъдителните присъди в полза на Комисията. Вече имаме влязла в сила присъда по новия закон, която лицето не е обжалвало. Тя не е за голяма сума, но като факт е добре, защото имаше съмнения как ще сработи новият закон. Имаме и

други осъдителни присъди, които са на първа инстанция. Аз мисля, че във всяко едно отношение резултатите през 2015 г. са положителни и показват, че от година на година повишавате своята активност. Реално за последните 3 години имаме 33 млн. лв. като отнето имуществото. Това е доста сериозна цифра, която говори за добре свършена работа.

Бихте ли обяснили какво промени новият закон в механизма, по който работи Комисията?

Комисията работи по два закона. В края на 2012 г. влезе в сила новият Закон за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имуществото. Ние имахме много случаи, образувани по стария закон, по които продължаваме да работим. Основната разлика е, че по стария закон се изискваше влязла в сила присъда по наказателния закон. Тоест, също както по новия закон започвахме проверка и налагахме обезпечение, само ако на едно лице му е повдигнато обвинение за престъпление, но по стария закон, за да се внесе иск за отнемане, трябваше да се изчака да влезе в сила присъдата по наказателното производство. А това, както знаете, понякога отнема години и през цялото време имуществото стои обезпечено. Ако пък лицето бъде оправдано от съда – вдигаме обезпечителните мерки. Понякога всичко това води до голяма вреда за лицата.

С оглед на това законодателят прецени и въведе в България така наречената гражданска конфискация, която е във и независима от наказателното производство. Когато на едно лице бъде повдигнато обвинение по изчерпателен брой посочени текстове в закона – пране на пари, данъчни престъпления и други – тогава Прокуратурата ни уведомява. Но ние вече не чакаме наказателното производство да приключи, а абсолютно независимо започват нашите действия. Дори лицето да бъде оправдано, приема се, че нашето производство е срещу имуществото му. Сами знаете, че понякога в наказателното производство не може да бъде доказано престъпление, не защото не е извършено, а

Снимка авторът

защото няма годни доказателства. Затова при гражданската конфискация производството протича само срещу имуществото на лицето. Ако то не може да докаже откъде има повече от 250 хил. лв., които са без законен произход за 10-годишен период, тогава се образува производство и се внася в съда иск за отнемане.

Споменахте КТБ, Цветан Василев и неговото заповирано имуществото. То ще помогне ли за обезщетяване на множеството кредитори?

Това означава, че сме установили, че това имуществото е придобито по незаконен начин и ще бъде отнето в полза на държавата, ако съдът уважи нашият иск. Сами знае-

те, че след изплащането на гарантираните влогове, държавата стана най-големият кредитор и ако се стигне до успешно отнемане от Комисията, имуществото ще стане собственост на държавата. Тоест частично тя ще бъде компенсирана за щетите, които понесе.

Това производство върви по реда на гражданската конфискация, за която разказахте?

Да, и крайният срок за внасяне в съда на иск за отнемане е 28 февруари.

След промените законодателството в сферата достатъчно ефективно ли е и къде виждате недостатъци, които пречат на работата Ви?

След повече от три го-

дини приложение на новия закон действително констатирахме, че има пропуски. Предложихме промени, част от които мога да спомена, още повече че те са в унисон с препоръките на ЕК. Не искаме да избързваме с направените предложения, защото аз съм противник на това постоянно да се изменят законите, а и не трябва да се работи на парче. Затова след 3 години бяха разработени промени, които са внесени в НС и минаха на първо четене през правната и икономическата комисия.

Най-ключовите от тях са за намаляване на прага на несъответствие от 250 000 на 120 000 лв. Тази цифра сме я постигнали, съобразявайки се с това, че около 12 000 лв.

на година са разходите на едно семейство, и предвид това, че в България има по-сериозни обвързаности между родители и деца и се дават средства, без да се сключват договори, казваме, че тези 12 хил. лв. няма да ги търсим. Тоест за 10 години получаваме тази сума от 120 000. От там нататък всички пари, които са над тази сума, е редно да бъдат доказвани. За пример – в Англия сумата е 10 000 паунда. Но както казах, в България обстановката е по-различна. Също по идея на ЕК предлагаме да се върне обрънатата тежест на доказване, но искам да направя едно важно допълнение, че ние искаме тя да бъде върната само тогава, когато лицето не подаде декларация през

обезпеченото от Комисията Година е повече от 613 млн. лв.

Снимка Денис Бучел

нас. Какъв е смисълът на това? Ние провеждаме производство, без лицето да участва в него. Събираме много документация от различни институции. В един момент лицето трябва да дойде при нас и да ни каже за източници на доходи, за които няма как да знаем и няма как да проверим. Затова нека проверияният да дойде при нас и да подаде декларация, посочвайки, че има тези доходи от този източник, за да може да проверим дали това отговаря на реалността.

Ние казваме, че ако лицето не го направи пред нас, тогава нека наказателната тежест да лежи върху него пред съда. Защото ако има реални доходи и декларация пред КОНПИ, няма да се стига до наказателно производство. Това е и нашата идея – да стимулираме лицата да подават декларации, за да не се стига до съд. А ако тези лица не бъдат стимулирани с негативни за тях последици, те просто няма да го правят.

Разбира се, има и доста други проблеми, с които се сблъскваме в практиката. Например искаме да имаме достъп до застрахователна информация, която понякога ни се отказва. А една изплатена застраховка е законен доход и достъпът до тази информация е в полза на лицето. Считаме, че трябва да има и промени по отношение на давността. Какво означава това? Давността в гражданското производство е 10 години. Нашата проверка продължава една година, като може да бъде удължена с още 6 месеца. През този период давността продължава да тече, т.е. ако имотите са придобити в началото на производството, след година и половина вече се покриват с тази давност.

Ние правим разумното предложение давността да спира да тече не когато делото влиза в съда, а когато започва проверката, за да може ефективно да отнемем през този 10-годишен период, иначе на практика се получава, че периодът е свит до 8 години и половина.

Има и още много други гребни проблеми, които сме констатирани. Предложихме промени по всички тях. Радостното е, че те вече минаха на първо четене в правната комисия и в икономическата комисия. Те бяха положително възприети и депутатите посо-

чиха, че законът трябва да се измени. Факт е, че сме на правилния път, защото една от препоръките на ЕК е да се направят промени в нашия закон.

Кога ги виждате във времето?

За съжаление това не зависи от нас, а от преценката на народните представители. Аз бях и в двете комисии в НС, защитавайки нашите идеи. Те ги приеха. Остава да се внесат за гласуване в пленарната зала, но кога ще стане, не мога да кажа.

Как оценявате сътрудничеството си с другите институции?

За нас ключово е сътрудничеството с Прокуратурата. То е важно от гледна точка на това, че по сега действащия закон ние не можем да снемем обяснения от лица и да извършваме претърсвания и изземвания. Сами разбираме, че при този глобален свят много често се касае за фирми, които са на подставени лица, но ние не можем да го докажем чрез проверка на документи. Единственият източник на доказателства би бил снемането на сведения, за което нямаме позволение от закона. Това е също предложение за бъдеща промяна. От тази гледна точка е много важно сътрудничеството ни с Прокуратурата, защото можем да ползваме техните разпити и събрани доказателства.

За 2015 г. имаме повече от 25 съвместни специализирани екипи и работим в симбиоза. Ние ползваме доказателствата им, а те нашата експертиза. В никоя друга държавна институция няма експерти като нашите, които да се занимават с установяване на несъответствие. Затова ние си помагаме изключително много по дела за пране на пари, данъчни престъпления и други.

Отделно от това си сътрудничим много добре и с другите институции. Например ДАНС много ни помогнаха при случая на Цветан Василев. Предоставиха ни информация. Това е един знаков пример, при който, ако го нямаше сътрудничеството, нямаше как да се получи този резултат.

Това е и първият случай на Комисията, за който бяха наложени ограничителни мерки в чужбина, и то в Швейцария. Там беше обезпечен имот за десетки милиона лева. А швейцарски съд да признае

решение на български е изключително трудно. Той уважи обезпечение не само върху този имот, а и върху 4 банкови сметки там. Това е прецедент. Ако нямаме сътрудничеството с другите институции, нямаше да може да докажем нищо.

Подготвя се отделен закон за борба с корупцията, както и създаване на специализирани органи - бюро. Това ще се отрази ли на дейността Ви и ако да, как?

Това ще се отрази на дейността ни. Ние следим този закон, защото той ще има пряка връзка с Комисията. Реално погледнато, ние сме един от основните органи за борба с корупцията, защото всяко едно лице, което е извършило престъпление, знае, че рано или късно имуществото му подлежи на проверка и евентуално отнемане от Комисията. Цели се създаване на един централен орган за борба с корупцията. Връзката на Комисията с този орган е много пряка, защото след като той установи някакво несъответствие в доходите при съответно лице, ще може да уведомява Комисията. Създава се още един орган, освен Прокуратурата, който ще ни изпраща уведомления, по които ние да работим. Това е една непрекъсваема верига. Първо е органът, който установява нарушението, после идва Комисията, която внася иск за отнемане. Така че аз приветствам създаването на единен орган за

борба с корупцията. Това е предвидено в закона и аз мисля, че е правилният път и стратегия.

Какви са другите приоритети за 2016 г. пред Комисията?

Основен приоритет е приключването на случая с Цветан Василев. Имаме краен срок за внасяне в съда на иск за отнемане - 28 февруари. Това е казус, който няма аналог в цяла Европа.

Разбира се, много важно за нас е да подобрим електронния обмен на информация. В момента Комисията е може би органът, който има най-разширен достъп до всички бази данни. Това са ГРАО, НАП, НОИ. Ние сме единствената институция, която има споразумение с Централния регистър за особени залози, като имаме достъп и до тяхната база данни. Хартиеният обмен е почти елиминиран, работим с електронни документи, но това постоянно стои като приоритет за нас.

Вече имаме сключени две споразумения с частни банки, което беше сериозен пробив. Радвам се, че тези институции имат доверие в нас. Приоритет е сключване на споразумения и с останалите банки.

Искаме да разширим работата си с Прокуратурата и съвместните екипи. Имаме сключено споразумение с главния прокурор за създаването на общи екипи по всички дела за пране на пари и по много дела за данъчни престъпления. Създадохме

през изминалата година регистър на обезпечените от Комисията имуществата. От НАП, ДАНС, частните съдебни изпълнители и МП искат да имат достъп до него, за да могат да ползват информацията за имущество, което е обезпечено от Комисията.

Тази година завършва и проектът „Сиена“. Това е много голям проект, който беше работен няколко години. Представява информационна мрежа, съдържаща данни на Европол, на държави – членки на ЕС, и такива, които не са членове на Съюза. Има огромен масив от информация и досега Комисията нямаше пряк достъп до нея. Вече ще имаме на разположение тук, при нас, компютър, от който определени служители ще черпят от тази класифицирана информация. Моето виждане е, че международното сътрудничество е много важно, защото в този глобален свят никой не си държи незаконните активи в държавата, в която живее.

Приоритизирали сме работата по случаите, по които имаме реално имущество на висока стойност – т.е. над 2 млн. лв. Обобщили сме информацията. Предстои анализ и приоритетно внасяне на случаите в съда. Работата на Комисията е важна, но трябва да е видима и където има незаконно имущество, то трябва да се отнема.

Имаме около 40 случая срещу т.нар. обществено интересни лица, сред които магистрати и общински служители. Те са

взети на специален отчет в Комисията и тяхното приключване в рамките на тази година е приоритет.

Не на последно място са обученията. Комисията е включена в плана за изпълнение на мерките по Механизма за сътрудничество и оценка от ЕС. Една от тези мерки е провеждане на обучение в Националния институт по правосъдие. За първи път в този институт ще има програма за инспектори от Комисията, защото реално това, което се работи в нея от юристи и икономисти, не се учи никъде. За мен беше изключително важно да се преборя за това обучение.

Отделно върви проект по Норвежкия финансов механизъм, по който са предвидени 14 обучителни семинара. Също така ще наблегнем на западните езици, защото установих, че много малко служители в КОНПИ владеят чужд език. Това нещо трябва да се промени, тъй като много често документите, които идват от чуждестранни служби, включително и за получени доходи в чужбина, трябва да се разглеждат на момента в оригинал, за да се ускори анализът на имуществото на проверяваното лице и да се предотврати опасността то да се разпореди с него. Това са приоритетите. Не са малко, но са изпълними и сме ги поставили. Ще си гоним задачите, както сме го правили през последните три години. Мисля, че нашата роля става все по-видима.